

0+

"Поро пиалан улыт яндар шўман-влак:
нуно Юмым ужыт" (Мф. 5:8).

Шўм-чон изолык

2013 ий март
годсек лектеш.

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 1-ше (93) №, 2021 ий январь

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

ХРИСТОС ШОЧМО ДЕНЕ ЙОШКАР-ОЛАН ДА МАРИЙ ЭЛЫН ВЫСОКОПРЕОСВЯЩЕННЕЙШИЙ МИТРОПОЛИТШЕ ИОАННЫН САЛАМАЛЫМЕ МҮТШО

**«Суксо каласен: «Ида лўд!
Мый тыланда кугу куаным увертарем,
тидыже уло калыклан йывыртимаш
лиеш: таче Давидын олаштыже тыланда
Утарыше – Христос, Господь – шочын»
(Лк. 2, 10-11).**

Шочшо Утарыше мыланна мемнан йомдарыме да мемнан деч шолыш-тмо чынын волгыдыжым, мемнан коден кайыме тынысле илышым пörтылта.

Христосын Шочмыжо дене тўнялан ушакылын волгыдыжо волгалтын. Мемнам туныкташ Юмын Эргыже Шке толеш. Кõм суксо погын шып колыштеш, Тудо мемнан пычкемышнам волгалтараш толеш. Юмын могай улмыжым тый, айдеме, паленат мо? Шочшыжо **«Юмын чапшын волгалтмыже,**

Тудын могай улмыжын тичмаш сынже улеш» (Евр. 1, 3).

Айдеме, кузе ышталтметым, кузе шочметым тый паленат мо? Икымше айдемым ыштымыж годым Пўрышõ Юмо каласен: **«Айдемым Шке тўсна почеш, Шкена гайым ыштена» (Быт. 1, 26).** Таче Шочшыжо – Тудо, Кõлан тунам Юмо ойлен.

Тыйын Господетын куатле кўкшытшõ тек тыйым ок лўдыктõ. Тудо тыйым аза семын ўнышын туныкташ толеш, туныктымо верлан шып курыкпомышым ойырен налеш. Сулыккан улметлан кõра Тудын ончыкыжо шогалаш ит вожыл, вет тыйын чыла лушкыдылыкет верч Тудынат чонжо коршта. Тидлан ўшане манын, Тудо икымше мутшым тыланет вольык шерча гыч ойла.

Умбакеже – 2-шо лаштыкыште.

Шочмына годсек ме шкенам түннә ракатшылан пуэна. А мемнан верч тыршыше Христос Шке Аважын көргыж гыч лекме годсека капда чон дене эн неле орлыкым чыта. Поянлык – тиде мемнан йоратыме идол, ме тудлан капда чон дене служитлена. А мемнан верч тыршыше Христос тугай нужналыкыште шочеш, Шкаланже мален лекташ верымат ок му. Ме шүгар түрыш шумешкына пагалымашым кычалына, шкеже пурак да ломыж веле улына гынат, шке деч күшнө шогышо-влакым чытен огына керт. Мемнан верч Тыршыше Юмо чылажынат Господьшо лийын, а Тудым шепкаште кийымыж годымак кугыжан эн йордымө енге семын возат.

Кузе чот тыйым Господь йората, умыло да утаралташ ўшанетым ылыжете. Тыгай йоратымашлан йорышө лияш мыланна, сулык-шамычлан, мом ыштыман? Шке Эргыжым түняшке колтымо дене Пылпомышысо Ача мыланнат тидымак ойла, мом ожно Моисейлан каласен: **«Ончо, чылажымат тыланет ончыктым гай ыште» (Исх. 25, 40).**

Түннә утарышаш верч Шке чонжым пуаш манын, Утарышына мландымбаке толын. Кызыт, неле чер шарлыме жапыште, күлеш лиеш гын, лишылна верч шке чоннам пуаш мемнанат йоратымашна ситыже. Утаралтмашнан тушманжым пытараш да чыла вере куан ден тынысым шындараш манын, Утарышына толын. Шке уда кумылшупмашнам сентыме, шүмнан осал шонымыжым сорлыкмы, ег-влак коклашке тыныс ден иза-шольо келшымашым шындарыме деч кугу чапмыланна уке. Христос Иисусын могай улмыж нерген сайын палена гын, тунам мемнан куанна тичмаш лиеш, ты куаным нигөат мемнан деч руалтен налын ок керт. Тунам мемнан куаннан амалже, Юмо-Аза Христос, мемнан шүмышкына илаш пура.

Шерге ача, иза-шольо ден ака-шүжар-влак! Христос Шочмо кугу пайрем дене чыладамаат уло кумылын саламлем! Шерчаште кийыше Юмо-Аза Христослан ме таче вуйнан савена, сулыкна верч өкынен, Тудын ончылно шыпак кумалына. Шүмнан шерчашкыже пурыжо да мландымбалысе илышнам волгалтарыже манын, Тудым сөрвалена. Таче, Христос Шочмо кугу пайрем кечын, шүм гыч лекше йодмашнам Господь садак колеш. Мыланна, ойгышто да черле улмына годым Тудын деке толшо-влаклан, ушан шонымашым пуа да мемнам арала. Ушанымаште пенгыдын да лүдде шогаш түналына, вет Юмо мемнан дене пырля!

**Христосын Шочмыжо,
2021 ий,
Йошкар-Ола.**

РОШТО ПАЙРЕМ МУТ

Ачан, Эргын, Святой Шүлышын
лүмеш. Аминь.

Тыгай волгыдо Рошто пайремым
ме уло чон куан дене пагалена.

Шке кидыштыже уло түннә кучышо кугу куатан Владыко айдеме-шамыч деке Аза семын толын, капанын да мландымбалысе йосö илышым чытен илен.

Шкеже Колыдымо улшо **«Закон йымалсе-влакым түлен налаш да мыланна Юмын икшыве лияш манын,» (Гал.4.4-5)**

орланымаш да намыс гоч колаш толын. Христос тидым пророк да чын илыше-влак верч гына огыл, а каже айдеме верч шукташ шонен.

Тудо чылаштым утарынеже:

сулык-шамыч да кумалтше чонан-влакым, айда-лийже илыше, лүдшө да шыде-влакым, эсогыл Тудым пушшо-влакымат. Иктымат Шкеж деч ок покто, нигө деч ок йырне.

Тудо айдемын капшым налеш да уэмда. Юмо улмыж дене, ыресеш орланымаше, колымаше да ылыж кынешлыж дене ынде Тудо уэмше айдеме капым Святой Троицын ончыкыжо нөлта, Юмын престолжын пурлавелнеулмыждене волгыдемда.

Тыге Христос Шкенжын илышым пуышо Капшым, Эн Яндар Вүржым мыланна верч йоктарен. Юмын Пырчесым подылмо дене ме Юмо дене да икте-весе дене пырля ушнена.

Тудлан айдеме коклаште верым муын огытыл. Юмына йорло ег гай курык помышеш, вольык левашеш шочын. Тыгай верым шүм сулык дене йүлалтыме, Юмо деч корандыме. Адакшым Юмын шкенам илышыш да чонышкына пурташ мемнан эрыкна уло. Мутшым колыштын, күштымыжым шуктена гын, мемнан чоныштынат Юмо Аза шочеш. Тыгак мемнан көргыштына да мемнан коклаште порылык кушкеш.

Юмын шочмыжым уло түня куанен пагала, суксо-влак тауштен шогат. Пасу оза-влак куаненыт, ушан ег-влак, сукен шинчын, Тудлан пөлекым конденыт.

Тынар кугу таныкшыше түшка мемнам пылла авыра гын, меат чыла нелылыкым да куштылгын шүртныктарыше языкым кудалтышаш улына. Ончылнына почылтшо корным чытен эртен, ўшанымашнам шочыктышо да тичмашлыкыш шуктышо Иисус үмбаке ончышаш улына.

Тек Юмо Ача да Ачан Эргыже Господь Иисус Христос деч порылык, чаманымаш да тыныслык тендан пелен кугу да чын йоратымаш дене лиеш. Аминь.

ХРИСТОС ШОЧМО ДЕНЕ ВОЛЖСК ДЕН ШЕРНҮРЫН ПРЕОСВЯЩЕННЕЙШИЙ ЕПИСКОПШО ФЕОФАНЫН САЛАМЛЫМЕ МҮТШО

Господь дене ушнымаште Юмын
йоратыше чыла пастырь ден кугун
пагалыме инок-шамыч, шерге иза-шольо
ден ака-шўжар-влак!

**Христос Шочмо волгыдо пайрем дене
чыладамат уло шўм-кумылын саламлем!**

Христос Шочмо пайрем куаныш пураш
Юмын кугу чаманымашыже полша,
мемнам тидлан йорышым ышта. Юмын
Эрге Господь Иисус Христос, жап шумек,
Пылпомышысо Кугыжаныш кўкшыт гыч
мландымбалысе илышыш толын да, Юмын
йоратымаш подвигшым шуктен, айдеме
туктылан утарымашым ыштен. Тидым таче
Святой Черке пеш йомартлын шарна, да меат
тиде куаныш пурена. «Пылпомышысо Кугыжа
айдемым йоратымышлан кўра мландымбаке
толын да ең-влак дене пырля илен. Яндар
капым Тудо Удыр деч налын» манын, Юмын
Авалан мурышто ойлалтеш.

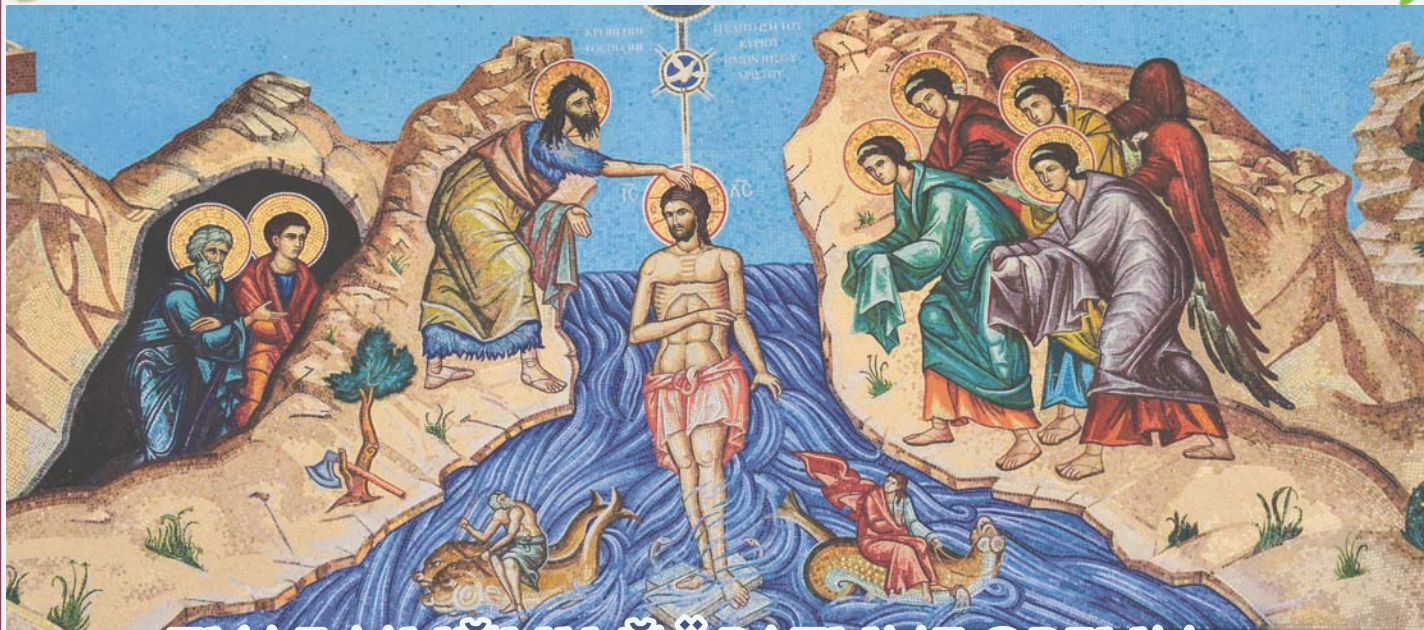
Утарыше Господь Шочмо лўмеш пайрем
кечылаште Христос черке мемнам илыш
нерген келгын шонкалаш, поро пашам ыштен,
куанле чон дене молитвам лудын, таум ыштен
кумалаш ўжеш.

Христос Шочмо годым Суксо-шамыч тыге
муренят: **«Юмылан кўшнő чап лийже!
Мландымбалне – тыныслык, ең-влак
дене Юмын поро кумылжо!»** Суксо-
шамычын мурышт тунам уло тўнялан – Кўшыл
ден ўлыл тўняланат – йонген. Кызытсе Рошто
кумалмына нунын мурыштым умбакыже
шуйыжо, кўргыштына улшо ўшанымаш ден
ўшаннам да йоратымашнам ты пайрем у
куат дене темыже. Юмо вет айдеме капдене
шочын, тидыже **«Юмылан ўшанымашын
святой тайныже» (1 Тим. 3,16).** Тудо
мыланна Курымаш Илышыш, чын ден
порылык сенымашке корным почын. Айдеме
капым налше Юмо мыланна поро куатым да
йўным пуэн, **«вет Юмын йоратымашыжым
– мыланна пуымо Святой Шўлыш гоч
– шўмышкына опталме» (Рим. 5:1-
2; 5).** Мемнан кокла гыч кажныжлан тиде
куат шке сулыкнам сенаш полша. Тыге ме
шке кўргыштына Юмын чынжым нумалше
духовный айдемым куштен кертыва. Тыгай
еным кузе палаш лийме нерген Юмылан
йорышő Макарий Великий раш каласен:
«Тудын кўргыштő куан, йоратымаш да

чын уло». Господь Шкеат ойлен: **«Тендан
коклаште йоратымаш лиеш гын, Мыйын
тунемшем улмыдам чылан палат» (Ин.
13: 35).** Мыланнат Господьын тунемшыже
лияш тыршыман. Тек кажне кечын мемнан
пелен йоратымаш, чын верч шогымаш, пуымо
мутым кучен моштымаш да мемнан йыр улшо
ең-влак деке чаманымаш илат. Йоратен да
чаманен шуктымо пашанан лектышыже Юмо-
Аза Иисуслан келшыше поро надыр шотеш
лийже. Кертмына семын ямдылыме пўлекнам
йоратен налже да Шке Эн Яндар Аважын
молитваж полшымо дене Тудо мемнан
ўшанымашнам пенгыдемдыже, ўшаннам
вияндыже, йоратымашнам шулдырандыже,
мемнам тыныс дене суапландарыже, вет
каласыме: **«Тунам Юмын кеч-могай уш
деч кўшнő шогышо тыныслыкше тендан
шўмдам да шонымыдам Христос Иисус
дене ушнымаште арала» (Флп. 4, 7).**

**Христосын Шочмыжо,
2021 ий,
Волжск.**

«ТИДЕ МЫЙЫН ЙӖРАТЫМЕ ЭРГЫМ...»

19 январьште Господын Тынеш пурымышж лүмеш Крешене пайремым пайремлена. Ты кечын Иисус Христос Иордан энерыште тынеш пурен да Юмын Эргыже улмым калыклан ончыктен. Тиде кече пеш ӧрыктарыше да куаным кондышо. Юмылан ўшаныше айдемылан тиде пайрем Юмын улмыжым эше келгынрак палдара, вет **«У Сугынь»** книгаштат евангелист-влак **Господь Иисус Христосын тынеш пурымышжым раш ончыктен возенят.**

Теве святой апостол да евангелист Матфей тыге возен: **«Тунам Иисус Галилей гыч Иордан энер воктеке Иоанн деке тынеш пураш толын. Но Иоанн Тудым чарен ойлен: «Мыйым Тый тынеш пуртышаш улат ыле, а Тый мый декем толынат!» Иисус вашештен: «Ынде тек тыге лиеш. Тидын дене ме кўлеш семын Юмын эрыкшым шуктена». Тунам Иоанн тынеш пурташ келшен. Тынеш пуртымо деч вара Иисус тунамак вўд гыч лектын. Тудлан Пылпомыш почылтын, да Тудо Юмын Шўлышым ужын. Шўлыш кӧгӧрчен семын волен да ўмбакаже толын. Пылпомыш гыч йўк шоктен: «Тиде Мыйын йӧратыме Эргом, Мыйын поро кумылем Тудын дене» (Мф.3:13-17).**

Садланак Иисус Христосын Иордан вўдеш тынеш пурымышжым эше «Юмо кончымо пайрем» манына. Тиде кечын ег-влаклан Эн Святой Троицын тайныже почылтын. Юмо Шкенжын кум тўсан улмыжым ончыктен: Ача, Эрге да Святой Шўлыш. Ача – тиде Пылпомыш гыч йўк, Эрге – тынеш пурышо Иисус, а Святой Шўлыш – кава гыч волышо кӧгӧрчен.

Тынеш пурымышж дене Иисус Израиль калык ончык лектын. Тиде кече гыч Утарыше Христос калыклан служитлаш тўналеш. Святитель Иоанн Златоуст тыге ойла: «Утарыше Христос Шочмыж годым огыл калыклан кончен, а тунам, кунам Тудо тынеш пурен. Тынеш пурымышж дене Тудо калыклан палыме лийын».

А тиде пайрем кечын Юмын литургийыште тыгай тропарьым мурат: «Христос Юмо,

Иордан вўдеш Тыйын тынеш пурымет годым Юмын Кумытло улмыжлан кумалаш раш палыме лийын: Ача Юмын йўкшӧ Тыйым «Пеш йӧратыме Эргом» манын каласен, Святой Шўлыш кӧгӧрчен гай кончен да Ача Юмын шомакшым ўшандарен. Калыкым туныкташ толшо Христос Юмо, тау Тыланет».

Крешене кечын Юмын литургий деч вара вўдым святитлат. Тылеч вара святитлыме вўд Божественный виян лиеш. Мемнан ўшанна почеш тудо черле еным эмла, чоным паремда, уш-акылым волгалтара, тудын деч осал лўдеш!

Крешене кечын эрлашыжым, 20 январьыште, Господь деч ончыч Толшо да Тудым Тынеш пуртышо святой пророк Иоаннын погынжо. Черке службылаште святой пророк Иоанн Предтечым чапландарыме тропарь ден кондакым мурат. Тиде ӧрыктарыше пророкым тудым чапландарыме кечын веле огыл, а эре чапландарыман. Вет Иоанн Предтече нерген Господь Иисус Христос Шкежак тыге ойлен: **«...ўдырамаш-влак деч шочшо коклаште Тынеш Пуртышо Иоанн деч кугурак ег уке...» (Мф.11:11).** Иоанн Предтечын ош тўнаш шочмыжак ӧрыктарыше. Тудо – ача-аважын Юмылан лым лийде кумалмыштын саскаже, Юмылан чот ўшанымыштлан награде.

Иоанн Предтече пеш виян святой, мемнан сӧрвалымынам пеш писын колеш, тўрлӧ черым, поснак вуй корштымо черым корандаш полша. Тыгак тынеш пурышо, но черке деч тораште коштшо еным чын корныш виктараш полша. Вет Тынеш Пуртышо Иоанн Иисус деч ончыч «Языкым касарыктен, Юмо деке савырныза! Пылпомыш Кугыжаныш ынде лишемын!» манын, калыкым туныктен, Иордан энер вўдеш тынеш пуртен. Сандене ида ӧр, Тудым сӧрвалыза, черкыште Иоанн Предтечылан молебным эртараш йодса.

Святой апостол Павелын Фессалоникиште илыше-влаклан колтымо кокымшо серышыштыже тыге возымо: **«Тек тыланда тыныслык Господь Шкеак чыла шотыштат эре тыныслыкым пуа. Тек Господь чылада пелен лиеш» (2Фес.3:16).**

Алевтина ТАНЫГИНА.

ЮМЫН ПОРЫЛЫКЛАН ОМСАМ ПОЧЫНА

Чүчкыдын тыгай йодыш лектеш: «Юмо чылаштым йората да мо кўлешым чыла пуа гын, молан кумалашыже кўлеш?»

Мо тугай молитва да молан тудо кўлеш, айста тидын нерген шоналтена. Юмо – тиде нимучашдыме йоратымаш. Тудым айдеме семен ик велыш да вес велыш савыраш, чот але шагал йоратышым, шуко але шагал чаманышым ышташ ок лий. Юмын йоратымашыже чылашт деке кечыйол семен толеш. Но тиде тичмашлыкым ме шке декына шкеак огына пурто.

Мо тугай молитва? Молитва – тиде мыйын вашталташ да Юмо деке лишемаш почмо кумылем. «Покаяние» мут грек йылмыште вашталтмашым ончыкта. Вашталтмем дене мый Юмын йоратымашын кечыйолжым шке декем пурташ йорышö лиям. Тиде молитва лудмо годым ышталтеш! Теве молан ме кумалына! Санденак кумалаш, сулык верч öкынаш, вашталташ кўлеш! Айдеме илышын негызше – вашталтмаш, а тидыже молитва гоч пуалтеш. Юмо – тиде йоратымаш. А Тудым шке декем пурташ але уке, тиде мыйын тыршымашем деч шога. Тудо мыланем чыла пуынеже, а мый торешланем, ойлем:

– Господь, мландымбалысе илышым мый Тый дечет сайынрак палем. Тый «ит ондале» манат, а тыште ондалыде кузе илашыже? Шолыштде илашат нигузе ок лий.

Ме тыге шонена да тыгак илена, Юмын порылыкклан кечыйол семен пураш она пу, авыртышым ыштена, сандене мыланна вашталташ кўлеш. Молитва полшымо дене вашталтын, Юмын йоратымашыжым көргышкына пурташ, Тудын чаманымашыжым, волгыдыжым налаш йорышö лийына. Молитва деч посна ны религий, ны ўшанымаш уке. Черкыште запискам пуымо да сорта шындыме дене гына серлагыман огыл. Молитва деч посна христианстве уке. Лампычкыште тул волгалтше манын, мыланна тудым лўмын ыштыме кнопко полшымо дене чўкташ кўлеш.

Темдалына – тул чўкталтеш. Кугу тўткыш

дене лудмо молитва пуйто омсам почеш, мемнан шўлышнам Юмын шўлыш дене уша. Тунам мыланна мо кўлеш, мо пайдале – тидым Юмо деч налына.

Адак шукынжо йодыт: «Молан вес ең верч кумалаш кўлеш?» А молан ме вес еңжым йоратена? Йоратена гын, тугеже тудланат Юмо деке чакырак лияш полшынена. Тидын гоч весымат умылтараш лиеш: молан шуко молитвам лудаш, кужун кумалаш, службышто кужун шогаш кўлеш? А молан те йоратыме енда деч ойырлен ода керт? «Йоратем» манза да мөнгышкыда кайыза веле. Молан волгыжмеш мутланеда? Тыге вет, кушто йоратымаш уло, тушто икте-весе нерген шонымо, ваш мутланыме шуэш. Вес ең верч кумалмашат тидымак ончыкта. Юмо мыланна веле огыл, тудланат порым ыштыже манын йодына.

А такше ме чыланат ик кап улына, көм чытен огына керт – нунын денат. Теве танастарыза. Корштышо пў чоныш вита, илаш эрыкым ок пу, туге гынат ме тудым эмлена. Ны черле мокшым, ны корштышо пагарым луктын кудалташ ок лий. Корштышо кид-йолнамат паремдаш тыршена. Мыланна осалым ыштыше ең денат ме ик организм улына. Иктышт мыланна полшат, мемнам куандарат гын, весышт чоныш витат. Мыланна удам ыштыше еным ме шке нигузе вашталтен огына керт, сандене ме тудын верч эше чотрак кумалшаш улына. Тунам Юмын порылыкшылан омса почылтеш да тудым Юмо вашталта. Теве тыгай чыным мыланна христианстве почеш.

Алексей ОСИПОВ, Москово Духовный академийын профессоржо.

ЮМО НЕРГЕН ПОРО УВЕРЫМ ПУЫШО

Христиан тўняште Юмын Ава деч вара Эн чот Иоанн Крестительым жаплат. Иисус Христосын Мария Аважын тукумжо гоч тудо нунылан родо лиеш. Иоаннын аважын, шонго да йочадыме Елисаветан, 6рыктарышын нелеммыжлан куд тылзе шумеке, Суксо Мариялан каласен: «Ит лўд. Тый Юмын порылыкшым налынат. Тый нелемат да Эргым ыштет. Тудлан Иисус лўмым пуэт». Мария каласен: «Мый Господын тарзыке улам. Тек Мыланем ойлымет семянак лиеш». Тудо ты кечылаште курыкан кундемысе Иудан олашкыже каен, Захарийын п6ртышкыж6 пурен да Елисаветам саламлен. Мариян саламлымыж годым Елисаветан мўшкырыштыж6 азаже тарванен, да Елисавета Святой Шўлыш дене темын. Тудо виян кычкыралын: «Ўдырамаш-влак коклаште Тый благословитлыме улат! Тый дечет Шочшат благословитлыме! Мый декем Господедемн Аваже толын. Кушеч мылам тыгай пиал!» Тыге к6ргыштышт Юмым да Пророкым нумалше ўдырамаш-влак икте-весыштын куаныштлан чот йывыртен вашлийыныт. Елисавета дене Мария кум тылзе наре лийын, вара м6нггыж6 п6ртылын.

Иоанным Черке ик ийыште куд гана пагален шарна: 6 октябрь – аважын нелеммыже, 7 июль – Иоаннын шочмыжо, 11 сентябрь – вуйжым руалме кече, 20 январь – Господьым Тынеш пуремыж деч вара Иоаннын Погынжо, 9 март – вуйжым икымше да кокымшо гана мумо кече, 7 июнь – пророкын вуйжым кумшо гана мумо кече, 25 октябрь – пурла кидшым Мальте гыч Гатчиныш кондымо кече.

Иоанн нерген Утарыше Христос тыге каласен:

– Возымо: «Теве Тый дечет ончыч Мый Шкемын Суксем колтем. Тудо Тыйын ончылно корным ямдыла». Тидым Иоанн нергенак каласыме. Тыланда чынак ойлем: ўдырамаш-влак деч шочшо коклаште Тынеш Пуртышо Иоанн деч кугурак ен уке, но Пылпомыш Кугыжанышыште эн изижат тудын деч кугу. Тынеш Пуртышо Иоаннын калыклан каласкалаш тўналме жап гыч тачысе кече мартеат Пылпомыш Кугыжаныш вий дене налалтеш, да вийым пыштыше-влак тудым налыт. Вет чыла пророк ден закон Иоанн марте ончык ужын ойленыт. Палынеда гын, тудо – толшаш Илия. К6н колышташ пылышыже уло, тек колеш» (Мф 11:11-16).

Христиан-влак чылаже кум шочмо кечым пайремлат: Иисус Христосын, Юмым Шочыктышо Эн Святой Ўдыр Мариян да

Христосым Тынеш пуртышо Иоанн пророкын. Тугеже Иоаннын шочмыжо православийлан пеш куанле пайрем да чот пагалымым пенгыдемда. Тудым тўрл6 семен лўмдат: Пророк, Предтече да Креститель. Израильым утараш толшаш Мессий нерген ончык ужын каласыше шуко пророк-влак кокла гыч тудо пытартыш лийын. Христос толмо деч ончыч тидым калыклан увертарымыжлан к6ра тудо Предтече але Христос ончыч Толшо лийын. Утарыше Иисусым Иордан вўдеш Тынеш пуртымыжлан тудым Креститель лўмым пуэныт.

Иоанн Предтече нерген ныл евангелист да тыгак историк Иосиф Флавий возен коденыт. Марк деч Евангелийыште лудына: «Иоанн толын. Тудо ен-влакым ир мландыште тынеш пуртен да языкштым касарыкташ манын, язык верч 6кынен, тынеш пураш туныктен. Тудын деке уло Иудей эл да Иерусалимысе калык лектыныт. Нуно шке языкштым почын ойленыт, да Иоанн чылаштымат Иордан энгереш тынеш пуртен.

Иоанн верблюд меж вургемым чиен коштын, кыдалыштыже шўшт6 ўшт6 лийын. Тудо шурнышырчыкым да ир мўкшын мўйжым кочкын илен. Иоанн тыге увертарен: «Мыйын почешем мый дечем Виянрак толеш. Мый Тудын йолчием кылжым, кумык лийын, рудашат ом й6р6. Мый тендам вўд дене

тынеш пуртем, а Тудо тендам Святой Шўлыш дене тынеш пурташ тўналеш».

Туштак умбакыже Господь Иисус Христосын Тынеш пуремыж нерген ойлалтеш: «Тудо жапыште Галилейысе Назарет гыч Иисус толын, да Иоаннлан Шкенжым Иордан энгереш тынеш пуртыктен. Вўд гыч лекмыж годым Иисус шелалт почылтшо пылпомышым да ўмбакаыже кўгўрчен семын вошышо Святой Шўлышым ужын. Пылпомыш гыч йўк шоктен: «Тый Мыйын йўратыме Эргым улат, Мыйын поро кумылем Тый денет!»

Илыш гыч

Христос Шочмо годым Ирод Великий кугыжа лийын, тудо Вифлеемысе йоча-влакым пушташ кўштен. Иисус Христосым тынеш пуремыж деч вара икмыняр жап гыч Иоанн Крестительым кученыт да Ирод Антипа кугыжа (Ирод Великийын эргыже) деке конденыт да казаматыш петыреныт, вет Иоанн тудым изажын ватыже Иродиада дене илымыжлан шылтален. Кугыжан шочмо кечыж лўмеш кугу пайремыште Иродиадан Саломия ўдыржў пеш чаплын куштен. Тидлан кўра Ирод манын: «Мом йодат – чыла ыштем». Аважын туныктымыж почеш ўдыр Иоанн Крестительын руалме вуйжым кўмыжеш кондаш йодын. Унаж-шамыч ончылно сўрымыжлан кўра Ирод тидым ышташ кўштен.

Иоанн Крестительын тыге колымо кечыжым Черке 11 сентябрьште палемда да алгаштарен куштымашым нигунамат сайлан ок шотло.

Господь Иисус Христосын Тынеш пуремыж годым Юмын Эрге толмым мландымбалне илиыше-влак пален налыныт гын, Иоанн шке колымыж деч вара тидын нерген тамыкыште улшо-влаклан увертарен.

Сулык верч ўкынышў ен языкшым касараш, чонжым эрыкташ да уэмдаш шона гын, тидым ышташ полшаш Иоанн Крестительым сўрвала. Преподобный Амвросий Оптинский да вес святой-влакат арака йўмў чер дене орланыше-шамычланат тудын полишыжлан энгерташ темленыт. Тыгак вуй корштымо дене орланыше-влакат тудлан кумалыт.

ЧОНЫШТЫНА – КУГУ ЎШАН

Анна шуко шочшан ешеш шочын-Акушкын. Изинекак ача-аважлан полишкален. Ака-шўжар ден иза-шольо-влак икте-весеылан энгертен иленыт. Изи ўдыр аваж дене пырля черкыш кошташ йўратен, сандене весела кумылан, поро шўм-чонан, чаманыше койыш-шоктышан кушкын. Анна шке пиалжым шочмо ялыштыжак муын, марлан лектын. Черкын кугу пайремже годым пелашыж ден коктын Юмын литургийыш коштыныт, Юмын сугыньжо почеш илаш тыршеныт, жапын-жапын да Кугу Пўтў годым языкштым касарен, Святой Пырчесым подылыныт.

Илыш тўрлў шўрынан. Анна денат ик ўрыктарымаш лийын. Тунам тудо икшывым вучен. Йочам ышташ жап шумеке, эмлымверыш пыштеныт. Аннам врач терген, но азан шўм кырымем йўкшым колын огыл да операцийым ышташ темлен. Анна тореш лийын, эмлызе деч изиш вучалташ жапым йодын. Анна йўдшў-кечыже Юмын Авам сўрвален: «Утарыше Юмын шочыктышо ўдыр, тыйым сўрвалем, мыйым чыла орлык гыч утаре; Тый декет таче толын, уло чонем да шонымашем почам. Полшо мыланем таза икшывым ош тўняш шочыкташ».

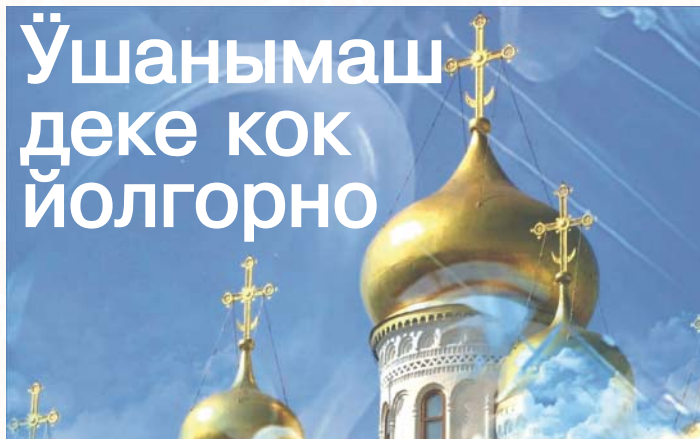
Операцийым палемдыме кечын тыге кумалын шогымыж годым Анналан куштылго лийын каен, тудо мўшкырыштыжў азажын тарванылмыжым шижын, Юмын Авалан тауштен, куанен шортын колтен.

Тиде жапыште Аннам врач деке ўжыныт. Самырык ўдырамаш мўшкырыштў азан тарванылмыж нерген увертарен. Медпашаен моткок ўрын да Аннам уэш тергаш тўналын...

Икмыняр кече гыч Аннан таза йочаже шочын, у айдемын шортмо йўкшў отделений мучко йонгалтын. Тиде чудо огыл мо? Кунам ме алал чонна дене Юмын Авалан кумалына, Кавасе Царицына мемнам нигунамат кудалтен огеш кодо, эре пеленна лиеш да кеч-кунамат полша. Лач чоныштына кугу ўшан илишаш.

Юмын кулжо Елена.

Ўшанымаш деке кок йолгорно

«Ўшанымаш деке те кузе толында?» манын, ме самырык вате-марий Георгий ден София деч йодынна. Ўшанымаш деке нангайыше кок йолгорно нуним ик волгыдо корныш луктын. Вашмутышт дене тендамат палдарена.

Георгий мыланна тыге возен колтен:

– Мый тыглай пашазе ешыште шочынам. Ачам-авамлан юггунам могай нелылыкым чытен лекташ логалым изинек ужынам. Ачам жапын-жапын подылын, тидлан көра авам ойгырен, а ме изам дене, ачанам йўшым ужын, пеш лўдына ыле. Туге гынат тичмаш ешыште кушмемлан шкемым пиаланлан шотлем, вет ваш умылымаш, кўлеш годым полыш эре лийын. Ачам-авам кызыт ялыште ваш полшен илат.

Иктым веле чаманем: нуно тынеш пурышо улыт, а чын Юмо деке лишемаш огыт тырше. Мыйым гын изием годым тынеш пуртен огытыл. Мыланна тукумышто лийше сулык верчат, шкенам сулыкна верчат илышыште шуко нелылыкым ужаш логалын. Тукумыштына торасе родына-влак гына черкыш коштыныт. Нуно чылажымат коча-кова деч куснышо тыглай йўла семын веле шуктеныт, Христос веран волгыдыж дене волгалт шуктен огытыл ыле.

Ача-авана мемнам шотан еным ончен кушташ тыршенит гынат, уремыште пырля модын коштмо йолташ-шамычын «воспитанийышт» чотрак шижалтын. Йоча годым шкемынат койыш-шоктышем уда ыле. Чынжым ойлаш гын, мый язычник семын кушкынам. Кандаш але индеш ияш улмем годым лийше сулыкем ончыкылык илышемем нелемден. Тидлан көра мый шуко жап орланенам, вараже йол йымалнем мланде порволышаш да мыйым нелшаш гай чучын.

Но Господь сулыкан енын колымыжым ок вучо, а чылаштым илышым ужнеже да вашталтынеже. Тазалыкемым локтылшо ик случай деч вара мыйым Господь ўжеш манын умыленам, 23 ияш рвезе, лишыл храмыш каен, тынеш пуренам. Ынде мыланем яндарын илаш кўлмым паленам гынат, ончысо койышем деч вигак эрнен кертыв омым. Священникын канашыж почеш Юмын храмыш чўчкыдырак кошташ тўналынам. Тынеш пуримо деч вара Юмо тугай куан кумылым пуа, пуйто чонештен кертат, пуйто тыйым Господь Шке кидыштыже нумал коштеш. Икмыняр жап гыч тиде шижмашым йомдарет, тунам «шке йолет дене» кошташ логалеш.

Черке дене танлалтмеке, шке родо-тукумем коклаште «ош корагыш» савырнышым. Тунам алгаштарымаш-шамыч памаш вўд гай йогаш тўналыч да мыйым йыр авырышт. Сулыкан енын утаралтмыжым чытен кертдыме тушман, мыйым пытараш тўчен, тўрлў опытым шындылын. Духовный ачан полшымыж дене мый осал ваштареш кучедалаш, чыла нелылыкым сенаш тыршенам. Пиалешем, православный верам кучышо ўдыр дене палыме лийынам. Ик ий утла келшымеке, шочмо суртем гай лишыл лийше черкыштем венчалтын, тудын дене ешым чумыренна. Тўналтыште ваш умылдымашым чытен лекташ логалын гынат, теве шым ий пырля илена. Юмо мыланна кугу пиалым пуэн – Анна ўдырна шочын, тудо вашке ик ий да куд тылзаш лиеш. Христос вера нерген шинчымашнам ончыкыжым эркын дене тудлан почаш тўналына. Пелашем дене когыньнан черке илышна ончыко кая, кеч София мыйым шукулан ончылтен, вет ты жапыште Свято-Тихоновский институтышто кўшыл духовный шинчымашым налын. Господь Юмо мемнам чын йўратымашлан, тичмаш ўшанымашлан чыла велымат туныкта. Тидлан ме Тудым – Ачам, Эргым, Святой Шўлышым – курым-курумеш моктена. Аминь.

София тыге возен:

– Господь деке храмыш толаш мыланем авам ден ковам полшенит. Лу ияш улмем годым мыйым авам тынеш пурташ намиен. Тудак молитвам лудаш туныктен, Юмын Закон книга налын пуэн. Ме пўтым пырля кученна, языком касараш, Пырчесым подылаш пырля коштынна. Тыге мый школ деч вара Свято-Тихоновский институтыш кайышым. Мыланна мыскара йўре вигак шижтареныт: «Икымше ийын тунемаш неле лиеш, вара нелырак, умбакыже эше чот неле!» Чынак тыге лие: тунемаш 60 ен пуренна гын, тунем пытарымылан шагалын кодна. Москошто пытартыш экзамен-шамычым кучымо годымат мемнан деч пеш пенгыдын йодыныт. Чыла кудалтен каяш кумыл ятыр гана лектын, но авамын кумалмыже да Юмын полышыжо мылам вийым пуэныт манын ўшанем.

Юмо полшымо дене корнем волгалтын. Юмылан таум ыштен, Тудын лўмжым моктен, шке олесе тўрлў приходышто пашам ыштенам. Йоча-влак дене Рушарня школышто ыштышем годым эн кугу ответственностьым шижынам. Вет нунылан Юмо нерген пеш моштен каласкалыман. Тунам эше шке йочам лийын огыл, сандене нелырак ыле. Яндар чонан икшыве-влакын волгыдо ўшанымашыштат кугыенлан полша, Юмо деке чакрак лияш кумыланда. Но кунам тудо эше ача-аважын ўшанымашыж дене ила, а шке опытош уке, йочалан чыла умылаш нелырак. Юмо дене кыл улмым шкеак шижеш гын, тиде – кугу пиал. Изием годым мый денем тыгай чудо лийын. Юмо мыйым колеш мо, йодмемым шукта мо манын, палаш шонен, шке семейнем Тудым йодынам, шке мутем дене сўрваленам. Эн проста йоча йодмашем шукталтын, тыге мыйын ўшанымашем пенгыдемын. Юмылан ўшанымаш айдемылан чыла годымат полшен кертеш. Тидым мый изи годымак умыленам.

ТЫРШЫШЕ ЕНЫМ ЮМО ИЗИЕШ ОК ПЫШТЕ

Тиде марий рвезым түрлө вере ужаш лиеш: теве тудо машинаж дене ала-кушко пеш вашкен кудалеш, тунамак йоча-влак коклаште коеш, черкыште, стихарьым чиен, бачышкалан полышкала, ончет – шонгыенлан кочкыш сатум конден пуа. У ий вашеш, Йүшö кугыза лийын, черле йоча-влакым воштылтымыжо, шере пöлек дене куандарымыже, туштак кружкам, тувырым да моло арверым сылне сүрет дене сорастарен пуымыжо öрыктара да «Шүм-чон изолык» православный журналым конден кучыктымыжо кумылым савыра. Тиде рвезе – Юлсер кундемсе Приволжский посёлкышто илыше Денис Смирнов – чыла вере шуэш, чыла пашам шот-радам дене шукта. Утларакшым ойгыш логалше, черле, шкет кодшо ег-влаклан полышкалымыжым ончен öрат.

Кызыт самырык-влак тун шотышто шкала-нышт гына оксам ышташ тыршат, соцсетыште күлеш-оккүлым возкален шинчат, а иктаж шонгыенлан полшаш чонышт огеш ўж. Икте-весым йöратымаш ий гыч ийыш, тукум гыч тукумыш кошкен толеш. Тыгай його шүман-влакым Денис дене палымым ыштыман. Тудо нуным шке чулым койышыж дене вашке кожгата, нерен коштшо-влакым помыжалтара. Шкем гына йöратымаш, шке верч гына тыршымаш деч помыжалтара да, лишыл еным чаманаш, нунылан полшаш, милостыным пуаш тарата. Вет Денис Вячеславовичын тидлан шинчымаш күкшытшат, шүм-чон куатшат ситыше.

Посёлкыштыжо кыдалаш школым тунем лекмеке, тудо Угарманысе духовный семинарийыште, а вара тиде олаштак педагогике университетыште шинчымашым поген. Адакшым еглан полшаш күлмым изиж годымак раш пален налын. 2003 ийыште акаж дене коктын кугорнысо туткарыш логалыныт. Тунам латвич ияш акажын ўмыржö кўрылтын, а Денис шуко жап эмлымверыште киен. Тиде ойго полмезын чоныштыжо келге кышам коден, сандене тудо ойгыш логалше ег воктеч кўчымо чонан гай эртен каен ок керт.

Теве тений шошым карантин жапыште Денис мөнгыштыжö ласкан шинчен кертын огыл, чаманыше шүм-чонжо, чытамсыр койышыжо ойгыш логалше ег-влаклан полшаш ўжын. Сандене тудо волонтер тўшкаш ўшнен, куд-

ло вич ияш деч кугырак ийготан шонгыен-влаклан кочкыш сатум мөнгышкышт намиен пуэден. Тыгак Волжск оласе рўдö эмлымверысе первично-сосудистый отделенийн пашаенже-влак нелылыкыш логалыныт. Тушко Провой кундем гыч ик черлым эмлаш пыштеныт улмаш, но кардиологий профиль дене медицине полышым пуымо годым врач-влак тудын коронавирус дене черланымыжым пален налыныт. Тунам первично-сосудистый отделенийм кок арнялан карантинеш петыреныт. Тыге ик врач, кум медшўжар, ик санитарке да 13 черлыен отделений көргешак кодыныт. А вет нунын ешышт уло, йочашт-влак мөнгыштышт вученыт. Тидым пален налмеке, Денис полшаш вашкен. Шарача кундемыште илыше-влакым оксам погаш кумылан ден. Тиде шийвундо дене кочкыш ден канцеляр сатум, модышым налыныт. Вара эмлымверыш да карантинеште шинчыше-влакын ешышкышт намиен пуэныт. Денис Упшер, Кукшэгер яллаш, Приволжский посёлкыш да Шарача селаш шке машинаж дене кудалыштын, поро пашам ыштен.

Коронавирус дене кылдалтше карантиным Денис Вячеславович Кугу Отечественный сар пагыт дене танаастара. «Тунам фронтыш пöръян-влак каеныт, чыла неле паша тылыште кодшо ўдырамаш вачўмбаке возын. Кызыт – мөнгешла, вет медицине аланыште шукужым ўдырамаш-влак тыршат», - умылтара марий волонтер.

Кызыт ме шукуж годым поро пашам кўшыл кучем але вуйлатышын кўштымашыж почеш веле ыштена, а тыгай кўштымаш уке гын, еным пыдал налаш, але полшаш лўдына да öрына. Ег-влак мом ынде ойлаш тўгалыт манын, вигак шоналтена. Юмо деч огыл, а ег-влак деч лўдына. А вет мөнгешла лийшаш. Поро паша чаманымаш дене кылдалтын, а чаманымаш нерген Поро Уверыште Господь Иисус Христос Шкежак тыге ойлен: «Чаманыше-влак поро пиалан улыт: нуно чаманыме лийыт» (Мф.5:7).

Шукерте огыл Российын президентше Владимир Путин Денис Смирновлан «МыВместе» шарнымаш медальым кучыктен. Поро пашалан Юмо суапландарыде огеш кодо, мландын балне илымына годымат да варажым Пылпомыш Кугыжанышыштат вуйшўдышым чикта.

Ме, «Шүм-чон изолык» журналым ямдылыше-влак, шке йолташнам тиде наградым налмыж дене алал чонна дене саламлен, пырля куанена да Библийын «Числа» книгаж гыч поро мутым каласена: **«Тек Господь тыйым суапландара да арален шога! Тек Господь волгыдо чурийже дене ўмбакек ончалеш да тыйым серлага! Тек Господь шке чурийжым тый декет савыра да тыланет тынысым пуа!» (Числ.6:24-26).**

Алевтина Таныгина.

ВЕС ТҮНЯ ГЫЧ УВЕР

Ик жап селаштына православный вера деч кораныныт ыле. Вет кодшо курымын кумлымшо ийлаштыже чыла черкым петыренит. Тунамак священник кочанамат кучен нангаенит, тудын нерген кызыт мартеат нимом огына пале. Храм петырыме лийын, а клубышто эре куштеныт да муреныт. Концертлаште, Юмым мыскылен, түрлө уда лудышмурым муреныт. Юмылан чот ўшанымыжым селаштына ик шонго күтүчө Ефим веле шылтен огыл. Петырыме храм воктеч эртен кайымыж годым эре чарналтен, шкенжым ыреслен, вуйжым савен. Күтүм лукмыж годым молитвам йўкын лудын. Икана председатель Дарья калык ончылнак тудым вурсен:

– Ефим, тый илыш деч почеш кодшо да пычкемыш элемент улат! Атеизм, у түня умылымаш нерген чылан палат, а тый эре тошто семянак илет!

– Ончыкыжат тыгак илаш тўналам, тыландат тидымак темлем, – лўдде вашештен шонгыен.

Тыглай күтүчин председатель дене ўчашаш тоштмыжлан ең-шамыч йывыртеныт, шке семянышт мыскарам ыштеныт. Дарья пенгыде капкылан, виян ўдырамаш лийын. Тудо изи капан да канга Ефим коча деке сырен лишемын да, йошкарген пытен, шыдын йодын:

– Юмын улыжым тый кузе пенгыдемден кертат? Шкеже тудым ужынат мо? Колет

да кошкышо лопшудыш савырнет – теве тыйын чонет, теве тыйын колыдымашет!

– Дарья, мый шонго улам, кужун иленам, ўмыр мучашемат тора огыл. Кодем да Господьын чаманымашыжлан йўрышў лиям гын, вес тўня гыч тыланда уверым пуэм. Умбаке кузе илышаш нерген тунам ушда йыр сайын шоналтыза. Сулыкет верч ўкынен шукто манын, тыланет, Дарья, тунам поснак шижтарем.

Ефим кочан тыге пенгыдын каласымыж деч вара ең-шамыч шыпланеныт да суртышт еда шаланен каеныт. Председатель гына мыскара йўре пелештен:

– Уверетым вучаш тўналам!

Ик тылзе наре жап эртымеке, Ефим коча колен колтен. Уныкаже тудын лўмеш Псалтирьым чарныде лудын, нигў дечат лўдын огыл. Ефим кочам тойымо эрлашын селаште нигунам уждымо чудо лийын: эрдене эр чыла вольык вўта гыч шке ора күтўш лукмо лийын. Кўтў храм ваштареш шып шоген: казапача ден шорыкпачажат кудалыштын огытыл, салтак семян ик радамаште шогымо семян шогеныт. Ушкалже, тага ден шорыкшо, имне-шамычат йолыштен шогалтыме гай шогеныт.

– Ефим коча сўрымыжым шукта, вес тўня гыч мыланна уверым пуа, – ойленыт ең-шамыч.

А Дарья шке пўрт окнаж гыч эрдене эрак пеле чара тўрштен лектын да кечыгут села мучко куржталын. Орадыла ончыштын, эре иктымак ойлен:

– А мылам поснак шижтарен, мылам поснак шижтарен...

Тудо председателылан пашам ыштымыжым чарнен. Школыштына кўварым мушкын кошт-шо ўдырамашым ужын улыда гын, палыза: тиде озанлыкнан ончычсо вуйлатышыже Дарья. Селаште Юмым мыскылен мурымым чарненыт. Южыштын шылтен кодымо юмонашт лийын, нуным луктын, юмылукуш сакеныт, кумалаш тўналыныт. Колышо ең верч Псалтирь лудаш кўлмў нергенат шарналтеныт. Теве тыге Ефим коча мемнам туныктен, уло селам Юмо деке уэш савырен.

Ольга РОЖНЕВА.

«Родственные души» книга гыч.

“ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК” МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ
Учредитель: “Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)” религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12.

Журнал лекме жап - 31.12.2020 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийште погымо да верстатлыме, «Куранты» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Адресше: 429029, Татарстан, Казань, Сибирский тракт урем, 34, 14 корпус, 42-шо пўлем.

Редакцийын да издательын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пўлем.
Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тўн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев, Д.В. Смирнов, А.Н. Таныгина, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертят. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.

РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!

ЯНВАРЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

ПН		4	11	18	25
ВТ	5	12	19	26	
СР	6	13	20	27	
ЧТ	7	14	21	28	
ПТ	1	8	15	22	29
СБ	2	9	16	23	30
ВС	3	10	17	24	31

- Дни осового поминования усопших
 - сплошные седмицы
 - постные дни

- разрешение на пищу без растительного масла
 - разрешение на рыбу
 - разреш. на растит. масло
 - разрешение на вино
 - разрешение на жар. рыбу
 - полное воздерж. от пищи

1 – Орланыше Вонифатий ден преподобный Илия Муромецын кечышт.

2 – Чын ылыше святой Иоанн Кронштадтскийын кечыже.

3 – Москван да уло Россиянын святительже Петрын, чудым ыштышын, кечыже.

4 – Чот орланыше Анастасия Узорешительница кечыже.

7 – Господь Юмына да Утарышына Иисус Христосын

Шочмо кечыже.

8 – Юмым Шочыктышо Эн Святой Аван погынжо.

Марий кундемысе священномученик Леонид Антощенко епископын кечыже.

11 – Вифлеемыште орландарен пуштмо йоча-влакын кечышт.

12 – Чын ылыше Иосиф Обручник ден Давид кугыжан да апостол Иаковын кечышт.

Москван митрополитше святитель Макарийын кечыже.

13 – Марий кундемысе священномученик Михаил Березинын кечыже.

14 – Господьлан пүчмө йўлам шуктымо кече.

Святитель Василий Великийын кечыже.

15 – Преподобный Серафим Саровскийын мощыжым мумо кече.

17 – 70 апостолын погынжо.

19 – Иисус Христосын Тынеш пуримо да Юмо Кончымо кече.

20 – Господь ончыч Толшо да Тудым Тынеш пуртышо святой пророк Иоаннын погынжо.

22 – Москван да уло Россиянын митрополитше святитель Филиппын, чудым ыштышын, кечыже.

23 – Святитель Феофан Затворникын кечыже.

24 – Преподобный Феодосий Великийын кечыже.

25 – Святой орланыше Татианан кечыже.

27 – Апостол-влак дене тор улшо Нинан, Грузийым волгалтарышын, кечыже.

31 – Преподобный Кирилл ден Мария схимонах-влакын, Сергей Радонежскийын ача-аважын, кечышт.

Уремыште йўштö игече озалана, а озавате-влакын нöрепыштышт але мартеат кавун ден кабачокишт аралалтыт. Нине пакчасаска гыч тамле кочкишым ямдылаш манын, икмыняр рецептым темлена.

КҮКТЫМӨ КАВУН

Кўлыт: 300 г эрыктыме кавун, 2 олма, 50 г томдымо изюм, 1 лимон, 2 кугу совла шолтымо вўд, 0,5 изи совла йонгыштымо корице, 1-2 кугу совла сакырложаш, 2 пўртныйк (мята) укш.

Кавуным кубик семын пўчкедыман. Изюмым шўалтыман, шолшо вўдыш лöчыктараш пыштен шындыман, 10 минут гыч вўдым кыш-калман да изюмым солыкыш кошкаш шаралтен пыштыман. Олма падыштыман, лимон гыч сокым пунчал лукман. Формыш 2 совла вўдым, кавуным пыштыман, олма ден изюмым шарыман, лимон сокым шыжыктыман, ўмбадынже сакырложашым да корицым шавалтыман. Формым 200 градус марте ырыктен ямдылыме духовкыш 30 минутлан шындыман. Тыгодым формым ик-кок гана луктын, пудыратыман. Кочкиш кўмеке, пўртныйк лышташ дене сöрастараш лиеш. Тыгай кавун шокшат, йўкшышат тамле.

КОНГА КОЧКЫШ

Кўлыт: 2 кабачок, 2 кўчымö муно, 3 кугу совла ўмбал, 1 изи совла горчице, 150 г сыр, 1 пўй чеснок, шинчал, йонгыштымо шем пурис, ужар укруп.

Кабачокым, кубик семын пўчкеден, атыш пыштыман. Тамже дене шинчалым, йонгыштымо шем пурисым ешарыман да тыгыдемдыме чеснок да укруп дене пырля варен шындыман. Вес атыш ўмбалым, горчицым да шолдыра пўян тёркеш нўжымö 3 кугу совла сырым пыштен лугыман. Туштак муным луген колтыман. Кабачокым янда гыч ыштыме формыш шарыман, ўмбакеже мунам соусым опталман да кодшо сырым шавалтыман. 200 градус марте ырыктен ямдылыме духовкышто 40 минут кўктыман.

КЕКС

Кўлыт: 1 кабачок, 100 г ложаш, 1 кугу совла маный шўраш, 2 кугу совла шöр, 2,5 кугу совла нöшмўй, 1 кўчымö муно, 1 изи совла разрыхлитель, кугу совла 1/4 ужашыж дене коштымо чеснок да йонгыштымо карри, шинчал, йонгыштымо шем пурис.

Кабачокым шолдыра пўян тёркеш нўжыман, уто вўдым пунчал лукман. Тушко муным, шöрым, нöшмўйым пыштен, сайын лугыман. Посна атеш маныйым, ложашым, разрыхлительым варыман. Тудым кабачокиш опталман, туштак чесноком, каррим, тамже дене шинчал ден пурисым ешарыман. Нугыдо ўмбал гай руашым кекс формылаш темыман (кудыт лектеш), 180 градус марте ончылгоч ырыктен ямдылыме духовкыш 40 минутлан шындыман.

Куанен чиялтена

ПИАЛАН ВАШЛИЙШЕ

«Пиалан лий» манын,
Шукын тыланенит.
Мо лиеш пиалже –
Ойлыде коденит.
Ала шөртнӧ кече
Шыргыжше кава гыч?
Ала мотор рвезе,
Толшо пеш тора гыч?
Ала тиде корно,
Мӱндыркӧ нангайше?
Ала тамле омо,
Тыйым шарныктарыше?
Палем: пиал – Юмо.
Пиалан вашлийше.
Вӱдла, южла Тудо
Кажне чонлан кӱлшӧ.

«Пырче» рушарня школын
тунемшыже-влак.
Морко район.

КАЙЫК-ВЛАКЫМ ТЕЛЫМ ПУКШАШ ИДА МОНДО

10 ОЙЫРТЕМЫМ КЫЧАЛМУ